

"Якщо ми не позбавимось русифікації, то за 10-30 років матимемо таку ж війну" — інтерв'ю з Даніловим

Андрій Діхтяренко, 22 квітня, 2022-04-22

Секретар Ради національної безпеки і оборони України Олексій Данілов вважає, що Росія не планує зупинятись у війні проти України, а єдиними гарантіями безпеки наразі є самі українці і Збройні сили. Суспільне поговорило з Даніловим про ситуацію на фронтах, деокупацію та закінчення бойових дій, які помилки України призвели до війни, що робити з Медведчуком та чи можливо відновити ядерний статус України.

- Російське військове командування оголосило другу хвилю так званої "військової операції". Вона переважно проходить на сході. Чи дійсно Путін планує зупинитися до Пасхи чи 9 травня? Які ймовірні сценарії розглядає РНБО?

Ми свідомі до того, що **Путін зупинятися не збирається**. Ні 9 травня, ні 10, ні 20. Завдання Путіна, яке він поставив перед своїми військовими, доволі просте — знищення нашої держави. Інших завдань у них немає.

Вони не вважають, що ми взагалі є держава. Більш того прописаний план, як це мало відбуватися. Концтабори, потім мали відправляти наших громадян на будівництва у Сибір 3-5 міст, які визначили Путін спільно із [Шойгу](#) (міністр оборони РФ — ред.), коли вони там човгали, що вони розбудовувати мали б за рахунок наших громадян Сибір. Такий був їх план. Він почався із великої статті паном Шойгу, паном називати його не зовсім приємно і навіть не потрібно, цієї людини. Ця стаття була 6 вересня 2021 року.

- Президент оголосив що ми збираємось деблокувати Маріуполь. У тому числі розглядається і військовий шлях. Чи можливо це і яким чином це має відбутися, на ваш погляд?

Я можу сказати, що *наші військові та наш президент робить все можливе і неможливе, щоб це відбулося*. Ми займаємось як дипломатичним шляхом розблокування цього питання, безпосередньо цим займається президент країни. Так і розглядаються інші питання деблокування міста, яке зараз заблоковано рашистами.

- Ви з Луганська. Чи ви зараз слідкуєте за тим, що відбувається на цій території?

Ця територія окупована вісім років. *Деокупувати цю територію вісім років намагалися німці з французами. Мою позицію по цьому треку ви добре пам'ятаєте. Я не вірю жодному моменту, що це може відбуватися, це просто було б нісенітницею. І коли дехто ображається, що ми когось десь не запросили, то я можу нагадати, коли нам німці пропонували через формулу Штайнмаєра позбутися нашої незалежності... Ну, дивна така позиція. Хай своєї незалежності позбавляються.*

Справа в тому, що *сувати носа в справи інших країн це улюблена справа не тільки, на жаль, росіян, але і деяких європейських політиків*, які вважають, що вони мають на це право. Кожна країна має Конституцію, кожна країна має свою територію, яка визнана світовою спільнотою, і цього треба дотримуватись. Якщо хтось цього не дотримується, то треба відразу за це давати по руках. І коли Путіна не зупинили у 2008 році, коли він почав перш за все з агресії відносно Грузії, то треба розуміти, що наслідки на сьогоднішній день є це саме тому, що свого часу світова спільнота не зупинила Путіна у Грузії.

- Зараз фактично Україна залежить від поставок зброї інших країн. Чи така критична позиція української влади зокрема до Німеччини, не призведе до того, що міжнародна допомога Україні зменшиться?

Давайте розділяти на партнерів, які нам дійсно є партнерами і які дійсно дають велику допомогу, це перш за все Велика Британія, Сполучені Штати Америки, Канада, Польща, країни Балтії. І ті люди, які намагаються, скажімо так, вирішити ті чи інші питання.

Є відповідальність навіть перед совістю. І чим далі вони будуть тягнути з вирішенням цих питань, тим далі пройде час і тоді треба буде питати. Я можу сказати свою думку, вона є публічною. **Я вважаю, що німці перед нами, перед українцями, за Другу світову війну винні. І вони мають це розуміти.** І коли вони собі вигадали, що ми з росіянами єдині, що ми з росіянами один народ — це їх парадигма, яку вони взяли для себе.

У мене було багато дискусій з цього приводу із німцями. Я їм пояснював, що ми є Європа, а Росія — це орда. Ми зовсім різні люди. Ми — вільні люди, нас поработити неможливо. А на території Російської Федерації — раби, які звикли вклонятися царю і вести рабський спосіб життя, який ми з вами спостерігаємо крайнім часом.

Після приходу Путіна 2003-2004 року у них почалося таке загострення, яке триває до сьогоднішнього дня. Більш того, я хочу сказати, що саме Путін знищив Росію. Сучасну Росію знищив Путін. Своїми безглуздими діями, вигадками, що він має зібрати якісь землі.

- Але тим не менш, вони лишаються нашими сусідами — у нас дуже великий кордон з ними. І якщо ще додати Білорусь, то це більше половини кордону із дуже небезпечною територією. **Який ви бачите ідеальний сценарій закінчення цієї війни для України?**

Україна — це вільна країна у межах 1991 року. Воно так і буде. Крим буде нашою територією. Ті території, які зараз захопили рашисти, повернуться до нас. Росія просто розвалиться.

Що стосується Білорусі. Там так само будуть відбуватися певні процеси, це буде до нас дружня держава, після того як там буде зміна керівництва країни. А це обов'язково буде відбуватися тому що це життя. Декому хочеться, щоб це сталося швидко, але воно не завжди так виходить.

Я більш ніж впевнений, що Білорусь буде вільною демократичною країною. Вони ближче до нас. Те, що стосується Росії, — це великий динозавр, у якого велике тіло, велика територія, але дуже маленька голова.

- **На території Луганської та Донецької областей мобілізують населення. Коли ми повернемо ці території, чи ментально нам вдасться повернути**

наших громадян, яких змушували досить довгий час воювати проти України?

Це дуже складне питання. І відповідь на сьогодні вам ніхто не дасть. Є територія нашої країни. Якщо комусь не подобаються закони цієї країни, якщо комусь не подобається Конституція, яка є на цій території, то вони можуть обрати місце для свого життя де завгодно. Але якщо вони знаходяться на цій території, вони мають жити за Конституцією і законами цієї країни. Якщо вони вчинили злочини відносно цієї країни, відносно громадян цієї країни, вони мають відповідати по законодавству цієї країни.

Те, що сьогодні там гребуть всіх, перепрошую за недипломатичний вислів, до лав так званих військ "ДНР" та "ЛНР" — я можу сказати, що там є розумні хлопці. У нас є приклад, коли співробітники одного професійного технічного училища у повному складі здалися одразу у полон, розуміючи, що а нащо їм воювати. Пройде час і вони так само будуть викладати, мабуть, у тому ж самому училищі, а може в якомусь іншому місці. Кожен має приймати для себе відповідальне рішення. А якщо **хтось іде вбивати наших громадян — повірте, він за це буде нести відповідальність.**

- Наступного тижня окупанти хочуть на захопленій частині Херсонської області влаштувати "референдум". Чи є у РНБО план як Україна має реагувати на такі дії?

Те, що сьогодні відбувається на Херсонщині нам цілком відомо. Ми вважаємо, що це таке ж штучне дійство як і сама Російська Федерація. Давайте подивимось, як воно буде там відбуватися. Ми не визнаємо жодним чином всіх тих подій, що там відбуваються, починаючи з кримського так званого референдуму 2014 року, і все, що відбулося на території Донецької та Луганської областей. Це та технологія, яку вони вважають, що вже відпрацювали і вона їм буде давати якусь користь.

Ніякої "ХНР" не буде. Там буде Україна. Просто зараз ще треба трошки почекати, треба певний час для того, щоб там все повернулося, як було до війни. Це обов'язково відбудеться. І відбудеться найближчим часом. Я в цьому більш ніж впевнений.

- Як зараз працює апарат РНБО?

У нас не помінялися нічого. Ми як працювали, так і працюємо. Єдине, що перевели це все на військовий стан, працюємо по протоколу військового періоду.

Система не посипалась завдяки тому, що 24 лютого президент прийняв рішення по-перше залишитися в Києві. У Києві лишилося все вище політичне керівництво нашої країни. **За межами Києва перебували саме з точки зору безпеки частина Кабміну, частина апарату РНБО, частина інших відомств.**

Крім того, можу зауважити, що **одна зі складових центральних речей під час війни, це наша комунікація**. І це безпосередньо те, що ми з вами можемо говорити, спілкуватися, що працював і працює мобільний зв'язок, те що працювали всі наші комунікаційні ресурси, телебачення. Це дуже і дуже важлива річ під час війни. На це наші громадяни не звертають увагу, а я вклоняюсь людям, які цим питанням займалися, готувалися більш за все, це була підготовка заздалегідь. І ми цьому приділяли дуже велику увагу, тому що це одна зі складових нашої перемоги.

- Є певне обурення через рішення президента не включати частину телеканалів до національного марафону і прибрати їх із цифрового мовлення. Як ви ставитесь до цього рішення?

Це повна нісенітниця, президент до цього немає жодного відношення, є рішення РНБО, що ми працюємо в єдиному інформаційному марафоні.

Усіх без виключення запросили в цей марафон. Якщо хтось вважає, що він хоче на війні робити політику, є у нас видатні такі діячі, маю вам сказати... 24-го лютого о 10-й ранку президент запросив в Офіс всіх без виключно голів фракцій, було керівництво Верховної ради, там було сказано наступну річ — те, що стосується політики — відкладаємо в сторону, ми єдина команда, ми єдина країна, те, що було раніше — забули, працюємо в єдиній команді під назвою "Україна", домовилися? Домовилися. Прошло два тижні, дехто почав продовжувати власні політичні "селфі-шоу".

Ніякого закриття телеканалів немає, вони там десь працюють, вони там десь виходять. Будь ласка, нехай повертаються в марафон, — **вони самі відмовилися**. Більше того, я особисто спілкувався з цього приводу, пропонував, не буду зараз прізвище власника відомого всім олігарха називати, я пропонував піти в марафон, вони сказали, що їм треба подумати, от вони думали до цього часу. Нам думати немає коли. Під час війни інформаційний простір вкрай важливий, якщо ж якісь недоліки, будь ласка, але це не означає, що ви маєте казати, що все пропало, катастрофа і таке інше.

- На кого ми маємо обмінювати Медведчука і чи ми повинні це взагалі робити, враховуючи, що він може надати свідчення?

Оскільки я розумію, росіянам не дуже потрібен Віктор Медведчук, намагання пані Марченко (дружини Медведчука — ред.) звертатися до всі і до вся, що треба зробити обмін, на сьогодні такого рішення немає. Він дає зараз свідчення, розповідає, усе, що відбувалося, з ким він працював, як він заробляв тощо. Далі, якщо буде можливість і потреба поміняти цього покидька на наших громадян, які знаходяться в полоні, — я не бачу тут нічого дивного. Але спочатку допити-допити-допити, щоб ми знали все, що і як відбувалося, хто чим займався, коли це було.

Те, що це був агент РФ на нашій території — це ні для кого не є таємницею. Справа в тому, що він не один, їх багато. Після того, як вони мріяли, що вони за 2-3 дні займуть нашу країну, деякі люди з великими погонами з честю і совістю мали очолити уряд, усі наші інституції, — це були українські військові самого високого рівня.

Дивно було б, якби нами тут керував хтось (громадяни РФ — ред.). І коли вброси, що тут буде керувати Царьов, якісь інші люди — ні, це люди, які мали і мають громадянство України і мають великі зірки на своїх погонах поки що.

Медведчук мав бути "сірим кардиналом" тут, як він був все життя, починаючи з часів Кучми. І якщо б наша СБУ працювала з часів Кучми плідно і якісно, то Медведчук при Кучмі був би вже за ґратами.

- Чи є в планах української влади створити спеціальний орган, який займався б переслідуванням злочинців, причетних до [подій у Бучі](#) та інших містах?

Такий орган у нас є. І всі покидьки, які приймали участь у тих речах, вони обов'язково будуть покарані, де б вони не знаходилися, у якій би точці світу ми їх не знаходили. Ніхто не буде безкарний за те, що він вбивав наших дітей, наше мирне населення.

Усі будуть без виключення покарані. Усе, що ви робите в сучасному світі, приховати неможливо. І де б ви не були, з Тули, з Москви, з якихось інших міст РФ, поки що вона не розвалилася на клаптики, ви будете за це нести кару.

- Які головні помилки України, які призвели до війни?

Головна помилка, починаючи з 91-го року, що наш сусід є нашим "другом, братом", нібито, і якимось нашим партнером. Починаючи майже з 91-го

року питання по нашій країні в РФ з порядку денного ніколи не сходило з високих кабінетів. Їх бажання нас поработити, знищити було заздалегідь.

Та ситуація, яка пов'язана з помилками, — не помиляється той, хто нічого не робить, але були **фундаментальні помилки, це коли Росія, починаючи з 91-го року почала корумпувати вище керівництво України** так званими газовими, нафтовими питаннями, і питання корупції в вищих ешелонах влади в нашій країні — це було питання номер один. Усі президенти і прем'єри, які були у нас при владі, вони через так звану "газову трубу" славнозвісну саджалися на гачок РФ. І це була одна із фундаментальних речей.

Була **велика русифікація** нашого бізнесу, нашої політики, нашого інформаційного простору, інших процесів життя. І вони цим займалися дуже потужно, вкладали в це шалені гроші. Вони купували наші підприємства і потім їх знищували. Миколаївський завод, який виробляв кораблі, були куплені росіянами, на сьогодні повністю знищений. Була ситуація, пов'язана з (транспортною компанією) Алком, якщо я не помиляюся пан Дерипаска збирався побудувати зобов'язання, йому все передавали, але ніхто нічого не робив.

Була **тотальна русифікація нашої країни**. І якщо ми зараз не позбавимось цієї русифікації у всіх сферах нашого життя, через 10-15-20-30 років ми можемо мати таку ж війну з Росією. Не треба тут якимись мріями жити. Це для нас фундаментальне питання, питання нашого виживання, виживання нашої країни.

- Чи реально створити гарантії безпеки для України?

Гарантія безпеки нашої країни — **це наш свідомий народ, це наше свідоме військо, і це наша зброя — це три чинники гарантій нашої безпеки**. Інші гарантії я в світі не бачив. І навіть на сьогодні, якщо хтось буде брати на себе зобов'язання, то пройде певний час — рік, два, п'ять, поміняються обставини, і вони будуть трактувати ці зобов'язання зовсім по-іншому.

Я вам нагадаю, коли збирався такий орган, як ООН, який на сьогоднішній день, я не знаю взагалі навіщо він існує, то була мрія, що в світі ніколи не буде війни після Другої Світової. І зобов'язання цього органу було заздалегідь робити так, щоб війни в країнах світу припинилися. Війни припинилися? Ні. Зобов'язання є. Якщо ви почитаєте статут ООН, там усе написано. Якщо ви почитаєте уважно ті договори, які у нас були з РФ свого часу, 31-го травня 97-го року підписаний так званий Великий договір. Там є пункт три, де РФ брала на себе зобов'язання ніколи в житті на нас не

нападати. І де ці зобов'язання? Справа в тому, що в багатьох країнах світу, на превеликий жаль, гроші стоять на першому місці перед зобов'язанням. Це велика трагедія. І коли ті ж самі німці вважають, що гроші є домінантними, їх економіка є домінантною над людським життям, тоді не треба казати про демократію, що життя людини — найвища цінність, яка є на планеті.

- Чи можливе відновлення ядерного статусу України?

Це **вкрай складно і в сучасних умовах це майже неможливо**. Ми можемо мріяти про це, можемо говорити, але є технологічні процеси. Треба дивитися, як буде розвиватися світ. Після цієї війни світ буде зовсім іншим, буде по-іншому розвиватися. Будуть створюватися нові союзи, нові фундаментальні речі, нова система безпеки. І нам головне — приймати участь у створенні цієї нової системи безпеки і бути повноправними учасниками цього процесу.

- Якою буде ситуація всередині Росії?

Росія небезпечна не тільки для нашої країни, а й для Європи та світу. Те, що стосується ситуації всередині країни — **я не вірю, що Росія буде колись демократичною країною**, це неможливо в тих умовах, у яких вона є, у тих розмірах, у яких вона є. Можуть бути окремі демократичні країни на території РФ, це може бути, але для цього ця країна має розвалитися.
